

נראדה אוד

פרשת אמור תשפ"ב
גליין קטז שנה ג

באר רבדי"ק מלעכוויטש קיודיט

{ שניני אוד }

ביום ראשון בשבוע זה זכינו בס"ד להתכנס יחד בעיר סבריה - כינוס של התחזקות בדרכי הצדיקים ורבוה"ק מתוך אחדות הלבבות, כינוס המזכיר לנו כי בני איש אחד נחנו, מאוגדים בדיעה אחת ובעצה אחת בעלייתנו בסולם העבודה.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א עורר בדברות קדשו אודות שלשה ענינים הנוגעים לכלל החבורה בשלשה עמודי עולם תורה עבודה וגמ"ח, וכהקדמה לדבריו ציטט מאמר מרן מלעכוויטשער בדברי רש"י על שמחת משה רבינו בשמעו את דברי בני ישראל המתיראים שלא תינטל מהם התורה, עד שאמר להם היום הזה הבנתי שאתם דבקים וחפצים במקום, ביאר מרן ז"ע כי מכאן שהחביבות לתורה ומצוות עולה על הכל.

ביאר בכך אדמו"ר שליט"א את הכתוב ממנו יוצא צירוף השם של חודש אייר כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי, ידוע אותי הכונה לחביבות שהרי דעת משמעותה הפנימית היא חיבור, וכאשר האדם מחובר לדבר ומרגיש חלק ממנו ממילא הוא מחבב זאת.

הראני על כך הרה"ג שלמה לייבל את דברי רש"י עה"פ (בראשית יח, ט) כי ידעתיו למען אשר יצוה וגו', פירש"י ידעתיו לשון חבה וכו' שהמחבב את האדם מקרבו אצלו ויודעו ומכירו, ועוד האירני הר"ר שלמה בדברי הפרי הארץ בפרשתנו והנה בעשותו אחת מכל מצות ה' בכל כחו ומדותיו עד התעוררות השמחה של המצוה מעורר כל העולמות בשמחתו וכו', שבכל מדות האדם היותר עליון מכל הוא השמחה ואם היא שמחה של מצוה הוא היחוד העליון מכל.

כל אחד מאיתנו יתבונן בעצמו כיצד מיישם הוא למעשה את שלשת הענינים עליהם עורר אדמו"ר שליט"א בדבריו, אך בל נשכח כי ההקדמה לכל היא הרגשת החיבור לענינים אלו והחביבות הנולדת בנפש מתוך חיבור זה.

השבוע ראיתי את אחד מוטיקי אנ"ש הגר בריחוק מקום בא להתפלל ערבית בשטיבל, כאשר הבעתי לפניו את התפעלותי על בואו נענה ואמר: במקום אחר אין לי ספירת העומר, מתוך הרגשת חיבור וחביבות למצוה מבין הוא בפשיטות שקיום המצוה כראוי וכנכון נעשה דייקא בצוותא עם אדמו"ר שליט"א ואנ"ש.

החביבות היא עיקר יסודי, דרך הבעש"ט ותלמידיו בכלל ורבותינו הקדושים בפרט - הגדיר אדמו"ר שליט"א, כמה יגיעות יגעו החסידים לקנות בנפשם חיבור אמיתי להשם יתברך לתורתו ועבודתו, ומתוך דרישה תמידית זו קבעו כי הדרך הנכונה להשיג זאת היא בהתאספות יחד עם חברים המאוחדים ברצון אחד להתקדם ככל היותר למטרה זו.

אמנם לא קל לקנות חביבות זו - ככל עניני העבודה המסוריים ללב, אך חזקה על כינוס שכזה בו זכינו להשתתף שיוסיף בלבנו חיבור וחביבות לחבורה ועניניה.

{ דברות קודש }

השגת האור והקדושה בכח השם יתברך

אחד הטעמים שכן הוא סדר העבודה, כי בעת שזוכה האדם להאיר בו דעת ודבקות בהשם יתברך עומד הוא בסכנה שיסבור בדעתו כי בכחו ובזכותו זכה לזאת, ואמרת בלבבך כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה, וכיון שמגיס דעתו נפרד מהשם יתברך ח"ו, על כן בחסד ה' נוטלים ממנו השגתו אחר שזכה לה וע"י זה מתבונן ומבין כי אין הצלחתו והשגתו אלא בחסד א-ל ולא בזכותו, וזכרת את ה' אלקיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל, כי ה' יתן חכמה.

כיון שמכיר שכל אשר לו אינו אלא מאיתו יתברך, נשבר לבו ונכנע לפניו יתברך ואינו מתרפה מלעסוק בעבודת יוצרו אף שאין מרגיש לבו, ומשתוקק לזכות שוב לתענוג בעבודתו ומבקש מהשם יתברך מתוך הכנעה שישבו להאיר לו בחסדו, ואזי שב הבורא יתברך להשפיע לו חכמה ודעת ולהטעימו מנופת צוף העבודה, ועתה יודע ומכיר שאינו מכח עבודתו כי אם בחסד ה' עליו.

מדת הענוה רק בזמן ומצב הראוי

אמנם אף בקטנות זו יש בה סכנה, כי יסבור בדעתו שכיון שאחר שכבר זכה להשגת החכמה ולטעם וחיות בעבודתו נפל שוב לקטנות כאשר היה מקודם ללא חיות וחיבור להשם יתברך, ודאי סימן הוא שאין העבודה לפי כחו ואין ביכולתו להיות מהיעומדים בבית ה' ולהאיר נפשו באור התורה והעבודה, ועוד זאת כי כיון שאין ההשגה אלא מכחו יתברך מה ערך וחשיבות יש לכל עמלו בעבודתו. מחשבות אלו הם ענוה פסולה מצד היצה"ר המבקש לייאשו ולהרפות ידיו מעבודתו, ובעת שמפתהו יצרו במחשבות אלו יש לו לחזק

«המשך בעמוד ד»

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם וקצרתם את קצירה והבאתם את עומר ראשית קצירכם אל הכהן (כב, ט).

במדרש (ויק"ר כח, ו) רבי יוחנן אמר לעולם אל תהי מצות העומר קלה בעיניך, שעל ידי מצות העומר זכה אברהם אבינו לירש את ארץ כנען, הה"ד (בראשית י"ח, ה) ונתתי לך ולזרעך אחריו על מנת ואתה את בריתי תשמור, ואיזה, זה מצות העומר.

יש לבאר גודל וחשיבות מצוה זו שעל ידה זכה אברהם אבינו לירש את הארץ.

סיבת הקטנות שלא יגיס דעתו בעבודתו

ביאור הענין דאי"ב בספה"ק (תולדות יעקב יוסף פר' תוריע, מאור עינים פר' תרומה) שיש בעבודת האדם ארבע מדרגות, קטנות ראשון גדלות ראשון קטנות שני וגדלות שני. כי בראשית כניסתו לעבודת יוצרו עדיין אינו מרגיש טעם וחיבור בתורה ותפלה ועבודה והרי הוא כקטן שאין בו דעת, אח"כ זוכה שמשפע בו דעת להתבונן בגדלות הבורא ולהכיר שהבוי"ת אחד יחיד ומיוחד ואין עוד מלבדו, וזכה מקבל חיות בעבודתו ומרגיש נועם בתורה ותפלה וקיום המצוות ושני מדרגות אלו הם קטנות ראשון וגדלות ראשון.

אמנם אח"כ נוטלים ממנו האור וההשגה, ושב לבחי' הקטנות שאינו מרגיש בנפשו דעת וחיבור להשם יתברך ולעבודתו, וזהו קטנות שני. ובעת הזאת יש לו להתחזק בייגיעה מתוך תשוקה ונענועים להשגתו שכבר השיג מקודם, וע"י זה זוכה לגדלות שני להאיר שוב בנפשו אורו יתברך ולהתענג בעבודת השם יתברך בתורתו ומצוותיו.

מצות קידוש ה' ברצוא בלא שוב

ונקדשתי בתוך בני ישראל (כב, לב).

אבי הק' [- מרן אדמו"ר מוהר"א] ז"ל אמר כי המצוה הזאת של קדוש השם הוא מצוה רצ"ו. ורמזה לנו התוה"ק בזה כי אע"פ שבכל המצוות צריך להיות בחי' רצוא ושוב (יחזקאל א, ד), רצוא באהבה ושוב ביראה (לקוטים יקרים להמגיד, קלה). כי בבני אהרן היה רק רצוא בלבד בגודל אהבת ה' אשר היה בקרבם, ולכן מתו מרוב תשוקה ואהבת ה' בכלות הנפש ממש. וזהו שאמר הכתוב (ויקרא טו, א) בקרבכם לפני ה' וימותו. והיינו מרוב תשוקתם לעבודת ה' כי היו רק בבחי' רצוא לבד, ולזה צריך גם לבחי' שוב, כדי שיוכל הגוף להתקיים ולקיים עוד מצות. כל זה הוא בשאר המצוות, אבל במצוה זאת שצריך למסור נפשו על קדושת השם, זה יכול להיות גם ברצוא בלבד, כיון שהמצוה היא מסירת נפש ממש, ודפח"ח.

ולבאר דבריו הקדושים, כי הנה התורה הקדושה יש בה מצוות עשה ומצוות ל"ת, ורצוא רומז למצוות עשה, והוא כי רצוא הוא שצריך לרוץ אחריו ולעשותו, וזה רומז למצוות עשה. ושוב, רומז למצוות לא תעשה, והיינו כי שוב הוא מלשון שב ואל תעשה, וזה ג"כ רצוא מאהבה, וזה רומז כי מצוות עשה צריך לעשות מאהבת הבורא, ולהשמר מלא תעשה הוא מיראה, ורצוא ושוב ביחד בגימ' תורה רומז בזה כי ע"י רצוא ושוב ביחד אפשר לקיים כל התורה, אבל בשבב או ברצוא לבד לא יוכל לקיים כל התורה, כי מרוב השתוקקותו לעבודת ה' יתבטל ממצויאות לגמרי ח"ו, ולזה צריך תמיד לרצוא ושוב, חוץ ממצוה זו של קידוש השם שאפשר להשתמש ברצוא לבד בלא שוב כנ"ל.

מרן אדמו"ר מוהר"א ז"ל

מאורי אור

להזהיר גדולים על הקטנים

חובת הגדולים להשפיע לקטנים מהם

אמור ואמרת (כא, א), וברש"י להזהיר גדולים על הקטנים.

מא"א [מרן אדמו"ר האמצעי] נ"ע שמעתי, להזהיר גדולים לשון זוהר, הגדולים במעלה יזהירו את הקטנים במעלה, וזהו להזהיר גדולים על הקטנים.

דברי שלום

הכיצד יכול יהודי לסגור את דלתו בפני יהודים!?

בתקופתו של מרן הס"ק מלעכוויטש ז"ע היה אחד מצדיקי הדור שהסתגר בביתו למשך תקופה ולא נתן לאנשיו להיכנס אליו. הלך מרן הס"ק ז"ע ודפק בחדרו וקרא: ווי קען דאס א איד זיך פארמאכ'ן פון אידן...

אל יאמר התלמיד חכם מה לי ולצרה הזאת

ואם ירצה לומר התלמיד חכם מה לי ולצרה הזאת, מה אני צריך שיבואו אלי כולם ויעמדו סביבותי ומזה יהיה לי יגיעות גדולות שיהיו כל מעשי לשם שמים, הלא טוב יותר להיות בעצמי ביחידות, ואז יהיה לי בנקל יותר לעסוק בתורה ומצוות לשמה. על זה אמרו שם (אבות ב, ד) אל תפרוש מן הציבור, היינו אם הצבור מתדבקין בך ובאים אליך, אל תפרוש מהם אלא תקרבם ותתקרב להם.

אמרי יעקב (פריים תיע"ז)

המלמד תלמידים יחשוב רק על תועלתם ולא על תועלתו

אם למדת תורה הרבה אל תחזיק טובה לעצמך כי לך נוצרת (אבות ב, ט).

לב אבות כתב וכו', אם אתה טרחת הרבה בלימוד התלמידים וכו', לא יהיה זה לתכלית הטוב לעצמך, כלומר בעבור שבהיותך מלמד אותם אתה למד יותר מדאי ע"ד (מכות י). ומתלמידי יותר מכולם, כי לא תהיה למידתם לתכלית עצמך אלא לתכליתם שלכן נוצרת להטיב לאחרים, עכ"ל. אי נמי אמר אם למדת תורה הרבה והשגת תורה הרבה אל תחזיק טובה שהיא התורה לעצמך לך לבד ולא תרצה ללמד לאחרים, רק יפוצו מעיינותיך חוצה ואל תחזיק אותה לעצמך לבד כי לך נוצרת ללמוד וללמד ומחוייב אתה ללמד לאחרים.

מדרש שמואל להר"ש די אוזיידא ע"מ"ם אבות

דברים נוראים מקדוש ישראל החתם סופר זי"ע על הממעט מלימודיו כדי ללמד הפחותים ממנו

ודבר זה הוא מוסר השכל להשלם, אם אמר יאמר עבד העברי חשקה נפשי בה' ופפץ אני להתקרב אליו ואיך

אעשה זאת למעט בלימודי ומשכלות שלמות נפשי כדי להשלים נפש חברי, התשובה אליו דברי חז"ל הרבה למדתי מרבותי ויותר מחברי ומתלמידי יותר מכולם, היפלא מה' דבר למלאות שלמות נפשך מה שהחסרת לכבוד שמו, אתה עשה את אשר צווך לעשות ללמד דעת את העם, וה' יעשה את שלו - עשה רצונו כרצונך והוא יעשה רצונך כרצונו למלאות נפשך מידיעת השלמות, ויספיק לך זמן המועט להשיג השגות רבות ונשגבות עוד יותר מכדי יכולת שכלך וכו', א-ל ה' יואר לנו דברים גבוהים ורמים אף מה שלא יגיע אלינו לפי קוצר שכלנו.

הת"ם סופר - פתוחי חותם (נדפס בתחילת חייו)

הרב צריך לצמצם שכלו כדי להסביר לתלמידים

אפשר לפרש מ"ש דחזיתיה לר"מ מאחוריה (עירובין יג), עפ"מ"ש הגאון בעל ההפלאה ז"ל לפרש מאמרם (מ"ק יז). אם הרב דומה למלאך ה' למוד ממנו וכו', והיינו כי הרב בשעה שלומד להתלמידים, צריך לכוון דעתו ולבו רק להשגת התלמידים, ולא יכוון לתועלת עצמו שהוא ישיג ויבין בלימוד הזה יותר, כי אז לא יוכל להסביר לתלמידיו אשר אינם מגיעים למעלתו, רק צריך להקטין ולצמצם שכלו כדי שיבינו תלמידיו. וזה אם הרב דומה בשעת הלימוד למלאך, שאינו במדרגת מהלך, רק בבחינת עומד, דהיינו שאינו מכוון להשגת עצמו רק דמקטין עצמו בשביל התלמידים, אזי תלמוד ממנו, ודפ"ח. וז"ש האי דמחדנא דחזיתיה לר"מ מאחוריה, היינו שלא החזיר פניו אצלו ללמוד עמו לצמצם שכלו כדי להסביר לו, רק שלמד בפני עצמו, ולכך לא ראיתי אותו רק מאחוריו, וזה שעלתה לי להיות מחודד מחבראי, ואילו חזיתיה מפניו, היינו אם היה מחזיר פניו אצלי ללמוד עמי ולהסביר לי, אז הוה חכימנא טפי.

עיני שמואל על אגדות הש"ס להג"ר אהרן שמואל ראב"ן זצ"ל אב"ד קארטשין (סין ההפכה אות ג), וע"ע מש"כ בענין זה בעין קדש אות מט: 'כל מי שלומד לתלמידים ורבים לומדים ממנו, תפלתו לעולם אינו עקורה דאף לאהר גז"ד נשמעת'.

מי שאינו משפיל עצמו להעמיד תלמידים הוא בבחי' גם זה הבל

איתא במדרש (ד"ד ב, כו) אוהב כסף לא ישבע כסף (קהלת ה, ט), אמר רב נחמן מי שאוהב תורה אינו שבע תורה, ומהו מי אוהב בהמון לא תבואה, מי שהומה ומהמה אחר תורה לא תבואה ואינו מעמיד תלמידים גם זה הבל.

ביאור הענין כי האופן שיזכה האדם לתורה ולדבקות בהשם יתברך על ידי שמקדים לך מדות טובות, ועיקר

עבודת ימי ספירת העומר

מרגלית חדשה מתורת מרן אדמו"ר מוהר"א זי"ע

יתתי ליה לירדינו היקר הרה"ח ר' יהושע הויזמאן שליט"א מעיה"ק ירושלים תובב"א שהמציאה לנו בטוב עינו, זכות רבוה"ק תעמוד לו להוושע בכל עינינו.

שמעתי מפה חכם וקדוש הרה"א קאיידינאווער ז"ל, על מאמר חז"ל (ברכות לג.) כל מי שאין בו דעה אסור לרחם עליו, היינו כי החכם אסור פי' מקושר ומחוייב לרחם עליו כמו שעשיר מחוייב לרחם על העני.

מכת"ה הרה"ח ר' פינחס דוב ברענמאן - המכונה ר' פינחס פלאטניצער משב"ק הרה"ק מוהר"א קארליו הי"ד זצוק"ל

וראש למדות הטובות הוא עין טובה ששמה בטובת חבריו, כדאי' בספר יצירה (א, ד) אין למעלה מענג ואין למטה מנגע, אות עי"ן מורה על עין טובה וכאשר העין לימינו שמביט על כולם בעין טובה זוכה לבחי' ענג לדרגות עליונות בתורה וקירבה ליוצרו, אבל באם העין בשמאל ח"ו הוא בחי' אין למטה מנגע.

ובמדרש שמואל א' בדברי המשנה (אבות ב, יג) אמר להם צאו וראו איזו היא דרך טובה שידבק בה האדם, רבי אליעזר אומר עין טובה, כי פעמים עוסק היהודי בתורה ומתעלה בעבודתו ואין שם לבו להצלחת חבריו, לכך אמר ר"א שהדרך הישרה היא לנהוג בעין טובה להשפיל עצמו וללמד תורה לאחרים, וע"ז אמרו שם במשנה (שם, יא) שהיה רבי אליעזר בור סוד שאינו מאבד טיפה, שלא יסבור האדם שאם ינהג בעין טובה עם חבריו יהא זה על חשבוננו, לכך אמר שאינו מאבד טיפה מתלמודו ע"י זה.

זהו ביאור דברי המדרש שאף אם האדם הומה ומהמה אחר תורה, אם אינו מעמיד תלמידים גם זה הבל, כי כיון שאינו מוכן להקריב מעצמו להעמיד תלמידים ונחסר לו בבחי' אין למעלה מנגע, ודאי לא יבוא בתורתו לתכלית הלימוד להידבק בהשם יתברך והוא בבחי' גם זה הבל ח"ו.

בענין זה נתייחד זקני מרן אדמו"ר זי"ע שזוכרים כולם גודל חביבותו לתורה ומצוות וגודל דבקותו בהשם יתברך, ומרום דרגתו נהג בעין טובה והשפיל עצמו לקרב ולרומם כל איש יהודי, זוהי ההקרה הגדולה ביותר שנפרד הצדיק מדבקותו ומרום מעלתו כדי להיטיב עם אחרים.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, יו"ד מרן אדמו"ר מוהררה"ד זי"ע - ח' אב תשס"ז

אמרי יעקב (תיע"ז)

הרה"ק רבי נפתלי צבי מראפשיץ זי"ע ומשנתו הטהורה

ליוד"ק י"א אייר תקפ"ז

מתוך דברות קודש שאמר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בשנת תש"ס בסעודת ההילולא בבית מדרשו שנוער בקביעות ע"י הרה"ח הישיש בנש"ק ר' נפתלי צבי פרנקל שליט"א - נבד בעל ההילולא.

כמעט כל הדברים הכתובים כאן נאמרו בדברות הקודש, המבוססים בעיקרם על זרע קודש לחג השבועות, הבאנו לפניהם חלק מלשונו קדשו הנוגעים להבנת הדברים, וכל דורש אלקים ימצאם במלואם שם. בדברות קודש אלו מבוארים עיקרי דרכי עבודת האי צדיק וחכימה דיהודאי הנוגעים לדלות וקוצר השגתו, עם מעט עובדות וסיפורי קודש על רבינו וממנו נקח לעבודתו ית' ובפרט בימים אלו - ימי המטמוני"ם.

עם רבותי הקדושים

הרה"ק מראפשיץ, מגדולי תלמידי הרה"ק מרימנוב היה, אף שנסע לעוד צדיקים ועיקר משנתו קנה אצל הרה"ק מלובלין ואף נסע להרה"ק הר"א מליז'ענסק, אמנם אצל הר"מ היה לו א' שטארקע ווארט' - משקל רב לדיבורו, כידוע שבעת המחלוקת הידועה בין הצדיקים על נצחון רוסיה או צרפת במלחמתם העקובה, הביע כמה פעמים הרה"ק את דעתו בניגוד לדעת הרה"ק מרימנוב.

[הוספת הכתבים. הרה"ק מרימנוב פעל שמלחמה זו תהא מלחמת גוג ומגוג, ואף התבטא כי מוטב שילכו מראווא עד לעמבערג שקועים עד ארכובתיהם בדם ישראל רח"ל ובלבד שתבוא הגאולה, נענה רבינו לעומתו - שלשלי ורביע - אם יחסר אף שלישי או רביעי יהודי, לא שמענו - אין אנו מרוצים לשמוע מביאת המשיח.

כן סיפר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א כמה פעמים, כי בעת אפיית מצות בערב פסח עמד הר"מ לפני התנור ובכל פעם שהכניסו מצה לתנור זעק פינעץ הונדערט רוסין און אויוון - חמש מאות רוסים לתנור, היינו שיהרגו חמש מאות חיילים רוסיים נוספים, רבינו, שנקט כדעת הצדיקים שמלכות רוסיה עליה לנצח, זעק לעבר הרה"ק מרימנוב 'רבי, נאפוליון הוא טמא וטמאים נדחים לפסח שני!' ומיד ברח לקאז'ניץ שהקדוש הדר בה אף הוא צדד בנצחונה של רוסיה].

הרה"ק מראפשיץ אף נסע לקאז'ניץ ונעשכזי ואצל כל אחד מהצדיקים היה כמעט 'בעל הבית', בעוד שבחצר הרה"ק מלובלין היה נחשב לאחד מגדולי התלמידים.

יסוד האין - מעיקרי עבודת הרה"ק מראפשיץ

תורתו של הרה"ק מרימנוב הם דיבורים שאין מוצאים כמותם כמעט בשאר ספרי תלמידי הבעש"ט, דברים שהם ממש כמדורשים - 'שטארקע מימרות'.

בספה"ק זרע קודש (לחג השבועות ד"ה במדרש אנכי ה' אלקיך) מביא בשם הרה"ק מרימנוב עה"פ (תהילים סב, יג) 'אחת דיבר אלקים שתים זו שמעתי' שאפשר שלא שמענו מפי הקב"ה רק אות א' דאנכי.

ולהבין דבריו הק' דברי אלקים חיים שדבריו כפטיש יפוצץ סלע. עי"ל בענין מה שנגלה אלינו בנקודת קמץ ובה פתח את הדיבורות, הוא כי הנה משה רבינו ע"ה בכל המדות והמעלות המשבוחות שהיו בו לא נשתבח רק במדת ענוה.

מכל המעלות שנשתבח בהם משה רבינו, לא כתבה התורה מעלה מסוימת ופרטית מלבד מדת הענוה - לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא, הרי כתבה תורה מעלה כללית, אך מידת הענוה ציינה התורה בפירושו והאיש משה ענו מאד מכל האדם, יש לבאר מדוע נקטה תורה בפרטות דווקא מדה זו.

רחמים כי כאמור, הרצון הפשוט נתערר מחמת טובו של השי"ת ורצונו להיטיב לברואיו, ממילא, איש יהודי שמחזיק במידת הענוה באופן שכתב כאן רבינו - שלא יהיה בעיניו בגדר בחינה כלל, מעורר למעלה במדה כנגד מדה שיתערר שפע על עם ישראל כאשר היה ברצון הקדום - רחמים פשוטים וגמורים.

לנבי השי"ת - אין שום מציאות כלל

והנה מי שאין בו כ"כ מעלות ומדות נפלאות אין לתמוה כל כך אם יהיה עניו כיון שאין לו מעלות ומדות - כמה לו להתפאר, אבל מרע"ה שהיה מבוחר המין אנושי, וכתוב בו פה אל פה אדבר בו ככל ביתי נאמן הוא איך יתואר בו שיהיה עניו מכל האדם ולחשוב את עצמו פחות מכל אדם, וכוודאי שענוה שלו היה כאמת גמור כמ"ש ככל ביתי נאמן הוא.

רק הפירוש כי משה מחמת השגתו וראיות גדולתו ית' שאין ערך ודמיון, וכל העולמות הם כאפס ותוהו נגדו, בזאת השגה היה נחשב בעיניו לאפס ותוהו, ולא היה כלל במחשבתו אם הוא גדול מחבירו או לא, כיון שהוא וחבירו וכל העולמות כאין נגדו יתברך. וזה הפירוש שהיה עניו יותר מכל האדם, שכל האדם אף הפחות שבפחותים אף שאין לו שום מעלה, אעפ"כ אין לו ענוה כזאת שעכ"פ מחשב עצמו בדבר יש ובריאה, לא כן עבדי משה החשיב עצמו כאין וכאפס עד שאינו בגדר יש ובריאה.

והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה - משה רבינו רעיא מהימנא, פה אל פה אדבר בו בכל ביתי נאמן הוא, אף על פי שדיבר השי"ת עמו פנים בפנים וקרן עור פניו - לא ידע משה כי קרן, כי משה רבינו הוא שורש הדעת של כלל ישראל, דעת הוא ההשפעה והחיבור בין השי"ת לברואיו, הדעת של משה רבינו, החיבור בינו לבין השי"ת לא היה במצב של 'קרן עור פניו', לא חשב הוא אפילו בהרהור קל על המדרגות שזוכה הוא להם, רק כשראה את גדלות השי"ת נעשה בעיניו כאין וכאפס.

ידע משה רבינו שכלפי בני אדם וילודי אשה אחרים שגבה דרגתו, אך בדבקו בהשי"ת וגדלותו לא שת ליבו לזאת, הוא וכל בני ישראל כולם, דבוקים ובטלים הם לבורא ית', כשנמצא האדם בביתו תחת גפנו ותאנתו יכול הוא להתגאות על רעהו, אך כשעומד הוא לפני המלך שחיו ופרנסתו תלויים בו, אין נפק"מ בינו לבין העבד שאף הוא חיו ופרנסתו תלויים במלך.

לכן ציינה התורה במשה רבינו דייקא מידה זו, כי היא הטעם והסיבה מדוע זכה משה רבינו והיה לרעיא מהימנא, מחמת שלא עמל להשיג ענוה, אלא לא הבין כלל מה טעם יש להתגאות בעוד שהוא אין ואפס לפני בורא כל עולמים, ובדבקו במדת האין המשיך על בני

המשך בעמוד הבא >>>

אחת מהיסודות העיקריים בספר הקדוש 'זרע קודש' הוא יסוד האין, כחוט השני העובר בין בתרי הספר הוא מידת הענוה והשפלות שצריך האדם לייגע עצמו ביותר לעקור מעצמו כל נים של גדלות וגאווה, ולא רק עקירת גאווה תבע רבינו, אלא ביטול מוחלט והכרה כי אין בידו אפילו מאומה מבלעדי מציאותו ואורו ית"ש.

כי במדת ענוה משיג מדת אין עליונה ונעלמת מכל המידות והוא רחמים גמורים, וזה עבודת האדם תמיד ללא למעלת ענוה ושיהיה בה תמיד, לא שיצטרך לחפש הענוה מהשפלות רוח, אדרבא שיהיה תמיד בהכנעה ושפלות, ע"ד ונחנו מה שלא יהיה בעיניו בגדר בחינה כלל, עד שלפעמים שיצטרך לנבחה כמ"ש ויגבה ליבו בדרכי ה' יצטרך לחפש ולברוק איזה דבר בעצמו בכחינה דבר שיהיה בגדר בריאה, ומוזה יגבה עצמו בדרכי ה', אבל תמיד יהיה בהכנעה וענוה ושפלות בלי הצטרפות בקשה וחיפוש אחריו.

ענוה אין פירושה להחזיק עצמו בענוה ולהתאמץ להתנהג בדרכיה, כי אדרבא להתאמץ להחזיק במידת הענוה הרי היא נסיון להשיג מידה טובה ומעלה נוספת, מכיר הוא במעלותיו הרבים ובסגולתו המיוחדת אך היות שציוונו הבורא להיות עניו הרי מחפש בעצמו את הדברים הטעונים תיקון ותשובה, כך מדמה בנפשו שנעשה עניו - ומתגאה יותר... ענוה היא כאשר האדם בטל ומבוטל לגמרי בעצמו ללא שום מציאות כאילו אינו קיים כלל בעולם - אין לגמרי.

כשבתלים במציאות זוכים לרחמים פשוטים

ב'זרע קודש' מבואר כמה פעמים (עי' פר' חוקת ד"ה 'זאת חוקת התורה' ועוד) דעשר הספירות מהם נתהווה העולם, כידוע מצומצמים הם כי על ידם יכולה לשרות אורו ית' בתחתונים, על כן בכל המידות אין רחמים גמורים שכן אורו ית' נצטמצם על ידו וצמצום דין היא, אף מידת החסד שלכאורה כולה רחמים מורכבת מגבורה שבחסד וכן כל המדות כולם, כי אין להם נגיעה באין סוף עצמו שהוא רחמים פשוטים ללא צמצום כלל.

אך קודם שנבראו המידות היה בחינת אין - ביטול הגמור, לא היה עולם ולא מידות - רק ביטול הגמור והכרה מוחלטת שאין שום מציאות מבלעדי אורו ית', כי כשעלה ברצונו הפשוט לברוא העולם היה רק להיטיב לברואיו שכן הוא ית' אינו צריך לשום נברא ומחמת שדרך הטוב להיטיב ברא העולם, אך בכדי למלאות ולהשלים רצון זה היה צורך שכביכול יצמצם השי"ת אורו בכלים ומדות לצורך קיום העולם, על כן שום מדה איננה בתכלית השלימות, ההוד מורכב מכל שבעת המידות וכן כולם.

אבל תכלית הפשוט של הבריאה, רצון הקדום של השי"ת - בחינת האין שהיה קודם הצמצום, הוא כולו

ישראל רחמים פשוטים והשפעת השי"ת היתה ללא צמצום כמבואר [ע"ע זרע קודש פר' בהעלותך עה"פ והאיש משה].

בשביל ענוה צריך לעבור עבירה?!

ועבודה זו שייכת לכל אדם במדרגתו הוא, לא שיצטרך לחפש בעצמו איזה חיסרון ופגם, חס וחלילה שרצון השי"ת שיהיה לאיש מבני ישראל חיסרון או עבירה רח"ל, עבודת הענוה אם כן היא להכניס שפלות בעצמו ולהתבונן ולהחזיר בנפשו אמונה בהירה שהשי"ת הוא הבורא והמנהיג, הוא הוא הנוקף את אצבעותי, הוא הנותן לי פה לדבר ועיניי ואזנים לשמוע, ואני הוא זה שלמרות חיותו ית' הזורמת בעורקי איני עושה כראוי למען רצונו ית'.

זה פירוש הפסוק 'ויגבה ליבו בדרכי ה', ויגבה ליבו הוא לשון ציווי - **יצטרך לחפש ולברוק איזה דבר בעצמו בכחינה דבר שיהיה נגד בריאה** - שלא יהא פשוט בעיני האדם שבר מעלה הוא, אדרבא, הוא כולו חיסרון ושפלות, ואם צריך לגבהות הלב לצורך עבודת ה', עליו לחפש בחיפוש אחר חיפוש איזה דבר מעלה וחשיבות שיש בו, בכדי שלא ימוט ויתחזק בדבקות בו ית'.

מדרגתו הנשגבה של רבינו

דברי הרה"ק מראפשיץ אינם דיבורים בעלמא ובוודאי היה במדרגה זו. העיר ראפשיץ היתה מלאה בביצות ובוץ עכור מלא את העיר ובתיה, פעם אמר הרה"ק מדוע יש בראפשיץ הרבה בוץ, כיון שבעת שהראה הקב"ה לאדם הראשון דור דור ודורשיו, הראה לו שנפילי יהיה הרב בראפשיץ, אמר אדם הראשון - 'הגם הוא רבי?!' וירק בעיר ראפשיץ ומזה נתהווה הרבה בוץ.

יש לבאר עפ"י זה, שטרם הסתלקותו אמר רבינו 'נאר יעצט האט די בעל דבר געכאפט אז איך בין נישט זיינס

'מעשה רוקח' (להרה"ק ר' אלעזר מקראקא על משניות מסכת ביכורים), כתב ש'עצרת' בגימטריא 'כתר חכמה בינה', שלושה אלו הם כידוע למעלה מהמידות, מי שעבודתו בספירת העומר באופן זה, זוכה שביום עצרת יתגלה עליו אור שלמעלה מהמידות, למעלה מהשכל.

כך עמלו ישראל ארבעים ותשעה יום, עד שכשהגיעו ליום המקווה כבר חשו בעצמם במידת מה שאכן, השפיע להם הבורא ית"ש וראויים הם לקבל התורה, על כן בעת קבלת התורה שוב התגלה עליהם מלך מלכי המלכים **בבחינה גבוהה יותר מביציאת מצרים**, ברכב אלוקים ורבותים אלפי שנאן ופתח להם רקיעים ותהומות וראו שאין עוד מלבדו ואין שום חלל פנוי מאורו ית', עד שפרחה נשמתם בביטול הגמור, והחזיר אליהם הבורא את נשמתם כך שידעו והכירו שוב כי אינם ראויים לעמוד לפני השי"ת בכוחם ובזכותם כלל וכלל.

בזה מבאר רבינו את דברי רבו הק' מרימנוב שבשעה שעמדו ישראל על הר סיני לא שמעו אלא את ה'א' דאנכי, כי נקודת קמץ מורה היא על הכתר, קמץ מלשון קימוץ, האדם העני שאוכל, אוכל הוא בצנעה ובקימוץ, כי שפל ונשבר ליבו בקרבו ואינו בטוח בעצמו, משא"כ העשיר, כשעורך את סעודתו הרי היא בהרחבה גדולה עם מסובים רבים - ניכר שיש כאן סעודה, נקודת פתח היא התרחבות והתפשטות משא"כ הקמ"ץ.

ישראל כשעמדו לפני הר סיני שמעו מהקב"ה נקודה אחת, עליה עמלו ועמלים עד היום הזה, נקודת הקמ"ץ, ההכרה כי אנו כאין וכאפס לפני הבורא ית"ש, ולמרות כל עבודתו ותשוקתו בימי הספירה, עדיין אין לנו מכוונת מאום שבמאום.

ואפר (בראשית יח, כז), **שידע שהכל מאיתו יתברך ואינו חשוב מאומה מצד עצמו**. ואיתא מהרה"ק מוהר"י מראדוויל **ז"ע** (אור יצחק פר' לך) עה"פ (בראשית יג, טז) והיה זרעך כעפר הארץ אשר אם יוכל איש למנות את עפר הארץ כן זרעך ימנה, את פירושו עם היינו אם יכול האדם למנות עצמו עם עפר הארץ שאין חשוב יותר מכן, כן זרעך ימנה סימן הוא שנמנה על זרע אברהם אבינו. בכך זה זכה אברהם אבינו לארץ ישראל אשר היא מקום מסוגל להשגת התורה ולהארת החכמה והדבקות בהשם יתברך, כמאמר הכתוב (דברים יא, יב) ארץ אשר ה' אלקיך דורש אותה תמיד עיני ה' אלקיך בה, והוא דייקא על ידי שידוע ומכיר שכל אשר זוכה אינו מכחו כי אם ממנו יתברך, כמאמר מרן הס"ק **מלעכוויטש ז"ע** טובה הארץ מאד מאד (במדבר יד, ז), שהדרך לזכות לקדושת ארץ ישראל על ידי **מאד מאד הוא שפל רוח** (אבות ד, ז). לכך על ידי מצות העומר המורה שכל אשר משיג האדם הן בגשמיות והן ברוחניות הוא ממנו יתברך, בזה זכה אברהם אבינו לירש את הארץ לו ולזרעו אחריו. יעזור השם יתברך שיערה עלינו רוח טהרה וזוכה לטהר נפשותינו ורוחותינו ונשמותינו ולעבוד את השם יתברך מתוך שפע בלא מחסור כל ולביאת משיח צדקנו במהרה בימינו.

אמור תשע"ד, רעוא דרעוין

- רק עכשיו תפס ה'בעל דבר' שאינני שייך לו... ופלא היא וכי עבודה פנימית כזאת ביקד יקוד אש, לא אראה היצר הרע? ועל פי האמור יש לומר שרבינו הכניס עצמו למדרגת אין כל כך עד שרק הבורא ית' בעצמו ידע והכיר בדבקותו הנשגבה, אבל אפילו מלאכי מעלה לא ידעו ולא הכירו ברבינו.

ספירת העומר והג השבועות - הארת האין

ומכאן מבאר רבינו אור חדש ועצום בעבודת ספירת העומר: ביציאת מצרים רומם והעלה השי"ת את בני ישראל שלא לפי מדרגתם וערכם, וראו והכירו בגדלות הבורא בבהירות כזו, עד שבאו לשפלות גדולה ועצומה והיו כאין וכאפס בעיני עצמם שלא מצאו און בנפשם לגשת לקבלת התורה, על כן התחזקו בכל יום ויום מימי הספירה בנקודת עבודה אחת, והתפללו והעתירו לבורא ית' - **רבישע! האר עלי אורה של מידת המלכות שבתפארת**.

מי שסופר בצורה זאת וזכה ומאיר עליו אור של למעלה מהמידות, למעלה מכל כלים וצמצומים, על כן כתבה תורה - עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום, חמישים ולא תשעה וארבעים, וכן לא כתבה תורה כדרכה תספרו לכם חמישים יום. כי כשזוכה האדם ומבין שאין הוא מתכונן כלל לקבלת התורה, אין הוא ראוי כלל לקבל התורה, השי"ת הוא המכוננו והוא הנותן לו התורה, הוא רק מתחנן מאת הבורא, זכני לשייכות מה עם אור החסד שבנצח המאיר ביום זה, אזי זוכה הוא לאורה של יום החמישים.

חמישים הוא המספר של למעלה מהמידות, כי המידות - שבעה כפול שבעה הם כידוע, ויום החמישים הוראתה היא על נקודת הכתר העליונה, נקודת הדבקות, בספה"ק

ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה, ובאמת יש לו לקיים בעצמו אמונת זה סדר זרעים (שבת לא, א), שיאמין שהבורא יתברך נותן לו כח לכל זאת. לכך נצטוו ישראל להביא קרבן העומר שמביאים ראשית קצירם אל הכהן ומניפו הכהן למעלה ולמטה ולארבע רוחות, ובזה מתבונן ומכיר שהבורא יתברך ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ולית אתר פנוי מיניה בשמים ובארץ ובארבע רוחות העולם, ואחר שמכיר שהכל מאיתו יתברך ולא מכחו הותר לו לאכול מתבואתו. ובעצרת מקריבים שתי הלחם להתיר קרבנות מתבואה חדשה, והוא הארת אמונתו יתברך בדרגה נעלה יותר.

זהו ענין ספירת העומר כאשר בעת שהוציא הקב"ה את עמו ממצרים וכן בכל שנה בעת הזאת, משפיע הקב"ה דעת לאיש יהודי וזוכה לצאת מעבדות לחירות להאיר אור החכמה בנפשו. וכיון שסכנה יש בהארה זו פן יסבור שהוא מכח יגיעתו, לכך נוטלים ממנו הארה זו שבה מכיר שאין האור וההשגה אלא ממנו יתברך, ומתוך הכנעה זו משתוקק ומצפה להשם יתברך שישבו להאיר לו בעבודתו. ועל זאת סופר בכל יום היום יום אחד לעומר שני ימים לעומר, כי הספירה לקרבן העומר כאשר על ידי הקרבן הכיר האדם שכל יבולו נשפע לו מהשם יתברך, ובכח הספירה וההשתוקקות מתוך הכנעה זוכה שישבו הקב"ה להאיר לו ביום מתן תורתנו, והקרבתם מנחה חדשה לה' - ונשפע לו הארה חדשה מאיתו יתברך.

בכח ההכנעה זוכה לקדישת ארץ ישראל

זהו ביאור דברי המ דרש שעל ידי מצות העומר זכה אברהם אבינו לירש את הארץ, כי אברהם אבינו זכה לדרגות נשגבות כדרשת חז"ל (בר"י יב, ט) עה"פ (בראשית ב, ד) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, אל תקרי בהבראם אלא באברהם, וקראו עליו אברהם אוהבי (ישעיהו מא, ח). ועם כל זאת לא גבה לבו ואמר ואנכי עפר

עצמו מאד לידע שהבורא יתברך חפץ בעבודתו וחשיבות גדולה יש ביגיעתו, ובאם יתחזק ולא יתפרה בעת הזאת ודאי ישוב הבורא יתברך להשפיע דעת בנפשו ולהאיר לו בעבודתו.

כדאי במאור עינים (פר' מקץ) בשם הרה"ק רבי ישראל מפלאצק ז"ע בדברי המשנה (אבות ו, א) ומלבשתו ענוה, כי צריכה הענוה להיות לאדם כלבוש שבעת שנצרך לו לובשו ובאין צורך פושטו. שבעת אשר לבבו מחשב להתגאות לסבור שמכחו זכה לכל השגותיו **ישפיל עצמו לידע שהכל מהשם יתברך** ואינו עושה מאומה בכחו, כמאמר מרן אדמו"ר הזקן ז"ע מקדש ה' כוננו דין (שמות טו, יז), שאם זוכה האדם לקדושה הרי זה מעשי ידי השם יתברך, וביד האדם אין אלא נקודת הבחירה שהוא הרצון ותחלת המעשה. אמנם באם מרגיש שמבקש יצרו להביאו על ידי זה ממירות לעצבות ח"ו יתחזק לידע **שהקב"ה חפץ בבחירתו בטוב** וכל עלייתו תלויה בחלק היגיעה אשר בידו.

בדרך זו יש לפרש דברי המשנה (אבות ב, כא) לא עליך המלאכה לגמור ולא אתה בן חורין להבטל ממנה, שמחד גיסא ידע כי אין בכחו אלא נקודת הבחירה כמצות התורה ובחרת בחיים, ואחר בחירתו והתחלתו אין העבודה אלא בכחו יתברך, וזהו לא עליך המלאכה לגמור שאין גמר המלאכה עליך ובעבודתך כי אם בעזר עליון. אמנם מעבודתו וא"כ מה לו להתייגע בה, כי ודאי נדרש ממנו תחלת העבודה בכוח בחירתו והכל תלוי בהתחלה זו, ולכן אין אתה בן חורין להבטל ממנה.

על ידי קרבן העומר מכיר שהכל מהשם יתברך

זהו ענין קרבן העומר כאשר האדם חורש וזורע מנכש ועודר ואח"כ קוצר תבואתו, ויכול לסבור בדעתו כחי